

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом від 14.05.2018р.
№ 0202-1/233

Ректор _____ В. С. Бакіров

«____» _____ 2018 р.

Освітньо-професійна програма

ПСИХОЛОГІЯ

Спеціальність 053 – психологія

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Затверджено вченою радою університету 27 квітня 2018 року, протокол №5.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ освітньо-професійної програми

1.1. Вчена рада факультету психології: протокол № 4 від 18 квітня 2018р.

Голова вченої ради факультету _____ Н.П.Крейдун

1.2. Методична комісія факультету

протокол № 4 від 20 березня 2018 р.

Голова методичної комісії факультету _____ Ю.А.Гімаєва

1.3.1. Кафедра загальної психології: протокол № 14 від 14 березня 2018 р.

Завідувач кафедри загальної психології _____ О.Ф.Іванова

1.3.2. Кафедра прикладної психології: протокол № 11 від 26 лютого 2018 р.

Завідувач кафедри прикладної психології _____ І.В.Кряж

1.3.3. Кафедра психологічного консультування і психотерапії: протокол № 10 від 14 березня 2018 р.

Завідувач кафедри психологічного консультування і психотерапії _____ О.С.Кочарян

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи		
Крейдун Надія Петрівна	декан факультету психології	к. психол. н., доцент кафедри психології
Члени робочої групи		
Невоєнна Олена Анатоліївна	заст. декана з навчальної роботи факультету психології	к. психол. н., доцент кафедри психології
Іванова Олена Феліксівна	завідувач кафедри загальної психології	д-р психол. н., професор кафедри психології
Кочарян Олександр Суренович	завідувач кафедри психологічного консультування і психотерапії	д-р психол. н., професор кафедри прикладної психології
Кряж Ірина Володимирівна	завідувач кафедри прикладної психології	д-р психол. н., доцент кафедри прикладної психології

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

- 1) Освітнього (тимчасового) стандарту спеціальності 053 – психологія за рівнем вищої освіти – бакалавр

1. Профіль освітньої програми
зі спеціальності **053 – психологія**

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти – бакалавр, освітня кваліфікація – бакалавр психології
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 4 роки
Офіційна назва програми	Психологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 4 роки
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України 2013 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA - перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти, ступінь молодшого спеціаліста (за будь-якою спеціальністю) у відповідності до умов та правил прийому
Мова викладання	українська
Термін дії освітньої програми	Програма діє до наступного ланового оновлення, але не пізніше 2023 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	psychology@karazin.ua
2 - Мета освітньої програми	
Мета програми	Програма передбачає засвоєння фундаментальних, професійних та практичних компонентів підготовки (у вигляді навчальних дисциплін, курсових робіт та практик) в області психології відповідно першому (бакалаврському) рівню вищої освіти
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 05 – соціальні і поведінкові науки, спеціальність – 053 – психологія
Орієнтація освітньої програми	Орієнтація програми – освітньо-професійна Навчання за програмою спрямоване на підготовку психологів-фахівців, які реалізують настанови толерантності та гуманності в контексті мультикультурності та здатні на професійному рівні застосовувати на практиці здобуті загальнонаукові, загально професійні знання, вільно орієнтуватися в сучасних теоретичних підходах, застосовувати методи психодіагностики,

	консультування в різних установах
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Програма передбачає формування компетентностей, які надають можливості працевлаштування у різних сферах суспільства
Особливості програми	Програма передбачає значну кількість практичної підготовки за фахом у вигляді лабораторних, практичних і семінарських занять, вивчення іноземної мови, поглиблене вивчення іноземної мови за фахом, проведення емпіричних досліджень в межах курсових робіт
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сферою діяльності бакалаврів психології є науково-дослідні лабораторії, психологічні центри, зокрема з діагностики та консультування, психологічні служби середніх навчальних закладів, установ. Можуть обіймати посади фахівця з найму робочої сили, організатора з персоналу, помічника керівника виробничого підрозділу, лаборант (освіта) 2445 Професіонали в галузі психології 2445.1 Наукові співробітники (психологія) 2445.2 Психологи
Подальше навчання	Після завершення програми бакалавр психології може продовжити навчання на наступному рівні вищої освіти НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA - другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	В ході освітнього процесу реалізується орієнтація на студент центроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, навчання через практику (лабораторну, навчально-ознайомчу).
Оцінювання	Оцінювання роботи студентів проходить у вигляді письмових заліків та екзаменів, курсових робіт, індивідуальних завдань у вигляді есе, презентацій, проектних робіт. Атестація студентів здійснюється на підставі оцінки рівня знань, умінь та навичок у формі екзаменів «Загальна психологія» та «Комплексний екзамен з психології». По завершенню програми випуснику присвоюється освітня кваліфікація «бакалавр психології».
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Випусник програми вміє використовувати набуті теоретичні знання для розробки та впровадження

	<p>методів психодіагностики, корекції, консультування, статистичної обробки емпіричних даних. Також випускники здатні регулювати власні емоційні стани, планувати та управляти часом, здійснювати профілактику професійного вигорання, проявляти терпимість та людяність до представників різних культур і верств населення з урахуванням їх поглядів на соціокультурні й політичні події, традиції</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Засвоєння наукових та культурних досягнень світової цивілізації у відношенні до різних культур, релігії, прав народів, ідей збереження миру, загальнолюдських цінностей; критично оцінювати політичні, економічні та інші події і явища. (ЗК1) - Реалізація настанов толерантності та гуманності у контексті сучасної мультикультурності на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних та інших подій і явищ. (ЗК1) - Володіння державною мовою та двома іноземними мовами на загальному та загально-професійному рівні. (ЗК3) - Здатність до ефективних комунікацій, взаємодій. (ЗК2) - Розуміти вимоги формування та інструменти реалізації внутрішньої та зовнішньої політики держави (ЗК1) - Знати та виконувати принципи національного і міжнародного законодавства, вміти захищати свої права у відповідних інстанціях. (ЗК1) - Знати загально прийняті норми поведінки і моралі у міжособистісних стосунках і створювати умови для їх дотримання. (ЗК2)
<p>Фахові компетентності</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність до безперервного й актуального навчання, опанування нових знань, методичних розробок, що накопичені у міжнародній психологічній практиці. (ФК1) - Здатність та до обробки й аналізу інформації з різноманітних джерел (ФК2) - Здатність розуміти та використовувати інноваційні технології в професійній діяльності (ФК1) - Знати наукові основи сучасної життєдіяльності, засоби фізичного і духовного самовдосконалення (ФК1) - Здатність до саморозвитку на основі рефлексії й саморегулювання (ФК2)

7 – Програмні результати навчання (+)	
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> - Розпізнавати в різних політичних, культурних, економічних явищах та подіях, складові компоненти, що несуть в собі позитивні та негативні наслідки шляхом їх аналізу в рамках загально визначених філософських концепцій розвитку суспільства (ПРН1) - Проявляти терпимість й людяність до представників різних культур та верств населення з урахуванням їх поглядів на соціокультурні й політичні події, традицій (ПРН1) - Вести діловодство та спілкування державною мовою та іноземними мовами (ПРН3) - Використовувати набуті нові знання та розробки у практичній діяльності (ПРН3) - Професійно орієнтуватися у сучасних теоретичних підходах та практичних напрямках (ПРН2) - Самостійне опрацювання наукових джерел, видобуток актуальних новітніх світових розробок, що носять теоретичний характер (ПРН2) - Здатність використовувати теоретичні знання для розробки, впровадження та використання нових методів психодіагностики, корекції, консультивання, обробляти статистичними методами отримані емпіричні дані (ПРН4) - Застосування інформаційно-комунікаційних систем, володіння новітніми технологічними методиками обробками інформації (ПРН3) - Вміння здійснювати комунікації з вітчизняними та зарубіжними колегами, розуміти етику ділового спілкування з представниками країн різних культур (ПРН1) - Виходячи з принципових засад внутрішньої і зовнішньої політики реалізовувати її пріоритети, захищаючи національні інтереси (ПРН1) - Вміти використовувати знання у галузі громадського та господарського права, в т. ч. міжнародного; забезпечувати правову легітимність прийняття управлінських рішень (ПРН1) - Враховувати у своїй діяльності специфіку службових відносин, персональної відповідальності (ПРН1)

		<ul style="list-style-type: none"> - Вести та пропагувати здоровий спосіб життя, стимулювати активний стиль поведінки і мотивацію професійного росту, позитивного світосприйняття (ПРН3) - Вміти регулювати власні емоційні стани, планувати й управляти часом, здійснювати профілактику професійного вигорання, ставити перспективні цілі для саморозвитку (ПРН1)
+ Назви і шифри результатів навчання		
Назва	Шифр	Опис результату навчання
Загальні вміння та навички	ПРН1	Вміння та навички планувати, організовувати, здійснювати різні види діяльності (загальножиттєвої, комунікативної, професійної, саморозвитку)
Знання з предметної області	ПРН2	Опанування інформацією щодо змісту, видів, закономірностей розвитку та функціонування різних психічних, соціально-психологічних та особистісних явищ
Практичні вміння та навички	ПРН3	Вміння використовувати знання для здійснення практичної професійної діяльності : розробка та впровадження програм психодіагностики, корекційно-консультативної роботи, тренінгів; співпраця з фахівцями з інших галузей
Когнітивні вміння та навички	ПРН4	Розвиненість навичок аналітико-синтетичної діяльності, узагальнення та інтерпретації даних, дії контролю та оцінки, критичного осмислення наукових принципів, тверджень, методів тощо
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми		
Специфічні характеристики кадрового забезпечення		Освітній процес забезпечується науково-педагогічними працівниками відповідно до кадрових вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова Кабінету міністрів «Про затвердження ліцензійних умов впровадження ліцензійної діяльності закладів освіти» від 30.12.2015р. № 1187, додаток 12)
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення		Студенти факультету повною мірою забезпечені приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів, мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях, розвиненою соціально-побутовою інфраструктурою (бібліотекою, пунктами харчування, актовою залом,

	<p>спортивними залами та стадіоном, медичним пунктом, гуртожитками). Освітній процес забезпечено роботою двох лабораторій факультету (лабораторія психодіагностики, лабораторія психології розвитку), сучасним обладнанням (мультимедійна аудиторія, комп'ютерний клас), сучасним устаткуванням.</p> <p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету міністрів «Про затвердження ліцензійних умов впровадження ліцензійної діяльності закладів освіти» від 30.12.2015р. № 1187, додаток 13)</p>
<p>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</p>	<p>Освітній процес повною мірою забезпечений підручниками, навчальними посібниками, комплексами навчально-методичного забезпечення, в т.ч. в електронному вигляді, у відповідності до переліку навчальних дисциплін, що передбачені навчальним планом спеціальності. Освітній процес забезпечується вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями як відповідного, так і спорідненого профілю; студенти мають доступ до бази даних періодичних наукових видань англійською мовою. Факультет має офіційний веб-сайт, де розміщено основна інформація про його діяльність (структура, підрозділи та їх склад, описи освітніх програм, навчальні плани та пояснювальні записки до них, робочі плани, правила прийому, загальна інформація для абітурієнтів, поточна інформація для студентів, контактна інформація)</p> <p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету міністрів «Про затвердження ліцензійних умов впровадження ліцензійної діяльності закладів освіти» від 30.12.2015р. № 1187, додаток 14-15)</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>-</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Студенти в ході навчання можуть проходити стажування та брати участь у міжнародних</p>

	проектах за програмами академічного обміну (Erasmus Mundus, DAAD, Fulbright Graduate Student Program)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Студенти-іноземці можуть навчатися в групах зі студентами-громадянами України на загальних підставах після закінчення вивчення курсу з української мови

2. Перелік компонент освітньо-професійної /наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю (шкала оцінювання)
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Історія України	3	чотирирівнева
ОК 2.	Філософія	3	чотирирівнева
ОК 3.	Іноземна мова	6	чотирирівнева / дворівнева
ОК 4.	Іноземна мова за фахом. Початковий рівень.	3	дворівнева
ОК 5.	Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи. Фізіологія поведінки.	7	чотирирівнева
ОК 6.	Теорія ймовірності та математична статистика. Вища математика.	6	чотирирівнева
ОК 7.	Порівняльна психологія. Зоопсихологія.	3	дворівнева
ОК 8.	Загальна психологія. Вступ до психології.	7	чотирирівнева
ОК 9.	Загальна психологія. Пізнавальні процеси.	7	чотирирівнева
ОК 10.	Загальна психологія. Психологія особистості.	6	чотирирівнева
ОК 11.	Загальна психологія. Емоційно-	3	чотирирівнева

	вольові процеси.		
ОК 12.	Експериментальна психологія та практикум з психології	20	чотирирівнева / дворівнева
ОК 13.	Вікова психологія	5	чотирирівнева
ОК 14.	Психофізіологія	4	дворівнева
ОК 15.	Диференційна психологія	3	чотирирівнева
ОК 16.	Безпека існування у сучасному суспільстві	3	дворівнева
ОК 17.	Нейропсихологія та патопсихологія	6	чотирирівнева
ОК 18.	Історія психології	6	чотирирівнева
ОК 19.	Математичні методи в психології	5	чотирирівнева
ОК 20.	Соціальна психологія	5	чотирирівнева
ОК 21.	Психодіагностика	4	чотирирівнева
ОК 22.	Основи психологічного консультування	3	чотирирівнева
ОК 23.	Сімейне консультування	3	дворівнева
ОК 24.	Юридична психологія	4	дворівнева
ОК 25.	Психологія праці та організаційна психологія	6	чотирирівнева
ОК 26.	Педагогічна психологія	4	чотирирівнева
ОК 27.	Клінічна психодіагностика	4	чотирирівнева
ОК 28.	Педагогіка	3	дворівнева
ОК 29.	Політична психологія	4	дворівнева
ОК 30.	Вступ до спеціальності	3	дворівнева
ОК 31.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	6	дворівнева
ОК 32.	Навчально-ознайомча практика	5	дворівнева
ОК 33.	Курсова робота		дворівнева
ОК 34.	Курсова робота		дворівнева
ОК 35.	Курсова робота		дворівнева
Загальний обсяг обов'язкових дисциплін		160	

Вибіркові компоненти ОП*			
ВБ 1.1.	1 дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.2.	2 дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.3.	1 міжфакультетська дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.4.	2 міжфакультетська дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.5.	3 міжфакультетська дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.6.	4 міжфакультетська дисципліна	3	дворівнева
ВБ 1.7.	Основи психотерапії / Теорія і практика психотерапії	8	чотирирівнева
ВБ 1.8.	Історія Харківської психологічної школи/ Діяльнісний підхід у психології	3	чотирирівнева
ВБ 1.9.	Психологія здоров'я / Психологія благополуччя	4	дворівнева
ВБ 1.10.	Техніки соціально-психологічного тренінгу / Психологія проведення соціально-психологічного тренінгу	6	чотирирівнева
ВБ 1.11.	Основи сексології / Психологія сексуальності: норма і патологія.	3	дворівнева
ВБ 1.12.	Етнопсихологія / Кроскультурна психологія	3	чотирирівнева
ВБ 1.13.	Основи неврозології та психіатрії / Психологія психічних хворих	5	чотирирівнева
ВБ 1.14.	Проективні методи дослідження особистості / Малюнкові методи в психології	6	чотирирівнева
ВБ 1.15.	Психологія конфліктів / Теорія та практика ефективного вирішення конфліктів	5	чотирирівнева
ВБ 1.16.	Психологія соматичних хворих / Медична психологія	4	дворівнева
ВБ 1.17.	Психологія дорослішання та зрілості / Розвиток особистості в умовах сучасності	6	чотирирівнева
ВБ 1.18.	Практична психологія в маркетингу та рекламі /	6	чотирирівнева

	Психологія реклами		
ВБ 1.19.	Психологія підприємництва / Психологічні аспекти успішного підприємництва	3	чотирирівнева
Загальний обсяг вибірових дисциплін		80	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

Семестр	Зміст навчальної діяльності
1	ОК1, ОК 4, ОК5, ОК6, ОК8, ОК12, ОК30
2	ОК5, ОК7, ОК9, ОК11, ОК12, ОК16, ОК32
3	ОК3, ОК12, ОК13, ОК14, ОК31, ОК33, ВБ1.3
4	ОК2, ОК10, ОК12, ОК15, ОК19, ОК20, ОК26, ВБ1.4
5	ОК21, ОК22, ОК28, ВБ1.1, ВБ1.5, ВБ1.10, ВБ1.11, ВБ1.14
6	ОК4, ОК17, ОК18, ОК34, ВБ1.2, ВБ1.6, ВБ1.12, ВБ1.13
7	ОК24, ОК25, ОК29, ВБ1.7, ВБ1.15, ВБ1.16
8	ОК23, ОК35, ВБ1.8, ВБ1.9, ВБ1.17, ВБ1.18, ВБ1.19

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 053 – психологія проводиться у формі складання атестаційних екзаменів «Загальна психологія», «Комплексний екзамен з психології» і завершується видачою документа встановленого зразку про присудження ступеня бакалавра. Атестаційний екзамен «Загальна психологія» проводиться в усній формі, атестаційний екзамен «Комплексний екзамен з психології» - в письмовій тестовій формі. Програми атестаційних екзаменів та критерії оцінювання атестаційних екзаменів затверджуються рішенням вченої ради факультету не пізніше ніж 6 місяців до початку атестації та розміщуються на електронній сторінці факультету. Атестація здійснюється відкрито та публічно. Умова допуску до атестації – повне виконання навчального плану спеціальності 053 – психологія.

